

УДК 636.087: 637

Фоміна М.В., кандидат вет. наук, асистент,
Калин Б.М., кандидат с.-г. наук, асистент,
Васерук Н.Я., кандидат вет. наук, доцент,
Дашковський О.О., кандидат вет. наук, доцент.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнології
імені С.З. Ґжицького

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ СУЛЬФАТУ ЗАЛІЗА ТА ЙОГО ХЕЛАТІВ

Економічна ефективність є визначальним чинником доцільності застосування мікроелементних добавок до раціону відгодівельних свиней. У статті наведено порівняльний аналіз впливу різних сполук і доз заліза на економічну ефективність.

Ключові слова: свині, відгодівля, хелати, залізо, продуктивність, економічна ефективність, прибуток.

При оцінці ефективності будь-яких кормових факторів в годівлі свиней недостатньо враховувати тільки їхню продуктивність, генетичний потенціал, фізіологічні та біохімічні показники життєдіяльності організму. На сучасному етапі перше питання, яке стає перед керівником та спеціалістами господарства будь-якої форми власності при використанні кормових добавок – економічна доцільність їхнього застосування в раціонах тварин. Тим більше, що умови ринкової економіки вимагають якомога більше скоротити виробничі цикли за рахунок підвищення середньодобових приростів живої маси свиней, наслідком чого пожвавиться грошовий обіг.

Економічна ефективність ветеринарних заходів представляє собою суму попереджених збитків у тваринництві, додаткову вартість, одержану за рахунок збільшення кількості та підвищення якості продукції, економію трудових та матеріальних ресурсів внаслідок застосування більш ефективних засобів і методів профілактики хвороб та лікування тварин, а також економію в суміжних галузях виробництва. При застосуванні різних сполук заліза затрати на 1 голову на добу зростають, проте знижується собівартість 1 ц живої маси за рахунок збільшення середньодобових приростів дослідних тварин.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили на відгодівельному молодняку свиней великої білої породи протягом 122 днів у навчально-науково-виробничому центрі (ННВЦ) „Комарнівський” Городоцького району Львівської області.

Для проведення досліду було сформовано чотири групи тварин: одна контрольна і три дослідні, по 10 голів у кожній групі. Підбір тварин у групи проводили за методом груп-аналогів з урахуванням віку, живої маси та інтенсивності росту за підготовчий період.

Таблиця 1. Схема проведення досліду

Групи тварин	Кількість голів	Характер годівлі
контрольна	10	ОР (основний раціон)
I дослідна	10	ОР + сірчаноокисле залізо 0,8 мг/кг маси тіла
II дослідна	10	ОР + метіонат заліза 0,4 мг/кг маси тіла
III дослідна	10	ОР + лізинат заліза 0,4 мг/кг маси тіла

Результати досліджень. При проведенні розрахунків економічного ефекту підгодівлі тварин нами було використано одержані результати досліджень та матеріали бухгалтерського обліку дослідного господарства. При цьому брали до уваги (таблиця 2), що закупівельна ціна 1 ц живої маси свинини у момент досліджень складала 715,60 грн. за 1 центнер живої маси, а всі інші витрати до початку досліду для всіх груп тварин були однаковими.

Таблиця 2. Економічна ефективність виробництва свинини при застосуванні різних сполук заліза

Показник	Групи тварин			
	контрольна	I	II	III
Середня жива маса 1 голови на початок досліду, кг	29,6	30,1	29,4	29,9
Середня жива маса 1 голови на кінець досліду, кг	100,1	104,3	108,5	110,2
Середній приріст живої маси 1 голови за період досліду, кг	70,5	74,2	79,1	80,3
Середньодобові прирости, г	577,9	608,2	645,9	658,2
Виробничі затрати у розрахунку на 1 гол. за період досліду, грн.:	290,86	297,69	302,68	309,36
в т. ч. вартість кормів, грн.;	180,33	187,16	192,15	198,83
з них вартість сполук заліза, грн.	–	6,83	11,82	18,50
Собівартість 1 ц ,грн.: приросту живої маси за період досліду;	412,57	400,20	382,65	385,25
живої маси тварин при реалізації	567,98	551,65	534,90	532,71
Середня реалізаційна ціна 1 ц живої маси свиней, грн.	715,60	715,60	715,60	715,60
Прибуток, грн.: від реалізації 1 ц живої маси свиней;	147,62	163,95	180,70	182,89
у розрахунку на 100 грн. поточних виробничих затрат	25,99	29,72	33,78	34,33

Виробничі затрати (таблиця 2) у розрахунку на 1 тварину за період досліду відрізнялись лише вартістю різних сполук мікроелементів і в контрольній групі тварин складала 290,86 грн., у I дослідній відповідно – 297,69 грн., II – 302,68 грн., III – 309,36 грн. При цьому собівартість 1 ц живої маси тварин при реалізації найнижчою була у III дослідній групі – 532,71 грн., що на 35,27 грн. менше, ніж у контрольній групі. Зниження собівартості 1 ц живої маси тварин встановлено і у I та II дослідних групах відповідно на 16,33 і 33,08 грн. порівняно з контролем.

На основі зниження собівартості продукції у I-III дослідних групах відмічено зростання прибутку від реалізації 1 ц живої маси свиней порівняно з контролем: у I – на 16,33 грн. (11,1%), в II – на 33,08 грн. (22,4%), у III – 35,27 грн. (23,9%).

У розрахунку на 100 грн. виробничих поточних затрат за впливу лізинату заліза отримали прибуток 34,33 грн., тоді як в контролі він складав 25,99 грн., а за впливу метіонату заліза – 33,78 грн.

Висновок. Найкращі економічні показники отримано в групі свиней, яка споживала кормосуміш з включенням хелатів заліза, зокрема лізинату заліза. У результаті собівартість 1 ц приросту живої маси виявилась найнижчою, а прибуток від реалізації 1ц живої маси свиней склав 182,89 грн. У розрахунку на 100 грн. виробничих поточних затрат отримали прибуток 34,33 грн., тоді як в контролі він склав 25,99 грн., а за впливу метіонату заліза – 33,78 грн.

Література

1. Войнович Н.Г. Ефективність використання кормів місцевого виробництва при балансуванні раціонів дійних корів // Науковий вісник Львів. націон. унів. вет. медицини та біот. – Львів, 2011. – Т.13, №2 (48). – ч. 4. – С. 181-185.
2. Калин Б.М. Застосування хелатних сполук мікроелементів у годівлі тварин // Методичні рекомендації схвалені і рекомендовані до друку Науково-технічною радою Мінагрополітики України. – Львів. – 2011. – 40 с.
3. Калин Б.М., Фоміна М.В. Еколого-економічна ефективність застосування хелатних сполук мікроелементів у тваринництві // Перспективні напрямки розвитку галузей АПК і підвищення ефективності наукового забезпечення агропромислового виробництва: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених. Тернопіль, 2009. – С. 200-202.
4. Косянчук Н.І. Ветеринарно-санітарна експертиза м'ясопродуктів при згодовуванні свиням на відгодівлі білкової і білково-мінеральної добавки // Наук. досягнення в галузі вет. мед. Харків, 1997. – С. 102-104.
5. Максим В.Л. Ефективність виробництва свинини у сільськогосподарських підприємствах // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. – Т 13, №4(50), ч. 5. – С. 150-155.
6. Максим В.Л. Стан і тенденції розвитку виробництва свинини у сільськогосподарських підприємствах України // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. – Том 13, №1 (47), Ч 2, 2011 – С. 60 – 65.
7. Фоміна М.В. Білковий обмін в організмі поросят при згодовуванні різних сполук заліза // Наука та практика 2007: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава, 2007. – С. 263-265.
8. Фоміна М.В. Ветеринарно-санітарна експертиза та харчова цінність свинини при згодовуванні хелатних сполук заліза // Науковий вісник Львів. націон. акад. вет. медицини. – Львів, 2005. – Т.7, №1. – ч. 2. – С. 181-185.
9. Фоміна М.В. Вплив різних сполук заліза на продуктивність та забійні показники туш свиней // Вісник Сумського національного аграрного університету – Суми, 2007. – Вип.2 (18). – С. 141-143.
10. Cook J.D., Baynes R.D., Skikne B.S. Iron deficiency and the measurement of iron status // Nutrition Research Reviews. – 1992. – №5. – p. 189–202.
11. Mahan D.C., Vallet J.L. Vitamin and mineral transfer during fetal development and the early postnatal period in pigs // J. Anim. Sci. – 1997. – №75. – p. 2731–2738. Underwood E.G. Trace elements in human and animal nutrition – 4-rd ed. – New York: Acad. Press, 1987. – 402 p.